

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ: Η ΕΛΛΑΔΑ ΑΠΟ ΤΟ ΚΙΝΗΜΑ ΣΤΟ ΓΟΥΔΙ (1909) ΕΩΣ ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΒΑΛΚΑΝΙΚΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ (1913)

ΕΝΟΤΗΤΑ 27 Το κίνημα στο Γουδί (1909)

► Οι ιστορικές αιτίες της εμφάνισης του κινήματος στο Γουδί:

- **Οικονομικά προβλήματα:** πτώχευση (1893), Δ.Ο.Ε. (1898), μείωση εξαγωγών, ελάττωση εξωελλαδικών κεφαλαίων.
- **Πολιτική κρίση:** αδράνεια και ανικανότητα πολιτικής ηγεσίας, ταπεινωτική ήττα 1897, πολιτική αστάθεια (συχνή αλλαγή κυβερνήσεων).
- Διάχυτη κοινωνική δυσανεμία.
- Λαϊκή αμφισβήτηση των πολιτικών και της μοναρχίας (ειδικά των πριγκίπων Κωνσταντίνου και Γεώργιου Β').

► Η εκδήλωση του κινήματος στο Γουδί:

- **Μάιος 1909:** Ίδρυση «Στρατιωτικού Συνδέσμου»: Οργάνωση κατώτερων αξιωματικών που αντιδρά για την διαφθορά και την παρακμή του ελληνικού στρατεύματος.
- Προσπάθειες διαπραγματεύσεων με την κυβέρνηση → αποτυχία.
- **12 Αυγούστου 1909:** Προσπάθεια σύλληψης της ηγεσίας του «Συνδέσμου» → Ανάληψη ηγεσίας από τον συνταγματάρχη **Νικόλαο Ζορμπά** → **15 Αυγούστου 1909:** Εκδήλωση στρατιωτικού κινήματος στο στρατόπεδο στο Γουδί.
- Υποχώρηση κυβέρνησης υπό το φόβο πραξικοπήματος → Επιστροφή στρατιωτικών στις θέσεις τους.

► Τα αιτήματα του «Στρατιωτικού Συνδέσμου»:

1. Αναδιοργάνωση ενόπλων δυνάμεων.
2. Απομάκρυνση από το στράτευμα των πριγκίπων (Κωνσταντίνου, Αλέξανδρου, Γεώργιου Β') → Κατάργηση ευνοιοκρατίας και αναξιοκρατίας στο στράτευμα → Ανεμπόδιστη βαθμολογική εξέλιξη στρατιωτικών.
3. Γενικότερα αλλά αόριστα αιτήματα για μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση του κράτους, στην οικονομία, στη δικαιοσύνη και στην εκπαίδευση.

► Οι κοινωνικές και πολιτικές συνέπειες του κινήματος στο Γουδί:

- Άμεση υιοθέτηση από την ελληνική κοινωνία των γενικότερων πολιτικοκοινωνικών αιτημάτων του «Συνδέσμου».
- Κίνημα στο Γουδί: καταλύτης για ευρύτερη κοινωνική εξέγερση με κεντρικό αίτημα την «Ανόρθωση».
- **14 Σεπτεμβρίου 1909:** Μαζικό λαϊκό συλλαλητήριο έξω από τα ανάκτορα με οργανωτές το «Σύνδεσμο» και διάφορες επαγγελματικές οργανώσεις (κυρίως μεγαλέμπορους και εξαγωγείς) → Τεράστια συμμετοχή του κόσμου.

- Άμεση αντίδραση βασιλιά Γεωργίου → διορισμός του **Κυριακούλη Μαυρομιχάλη** ως πρωθυπουργού.
- Αμοιβαία καχυποψία «Συνδέσμου» και Κυβέρνησης Μαυρομιχάλη → αδυναμία υλοποίησης των αιτημάτων.
- **Λύση**: Πρόσκληση του **Ελευθέριου Βενιζέλου** από την Κρήτη για να αναλάβει την πρωθυπουργία.